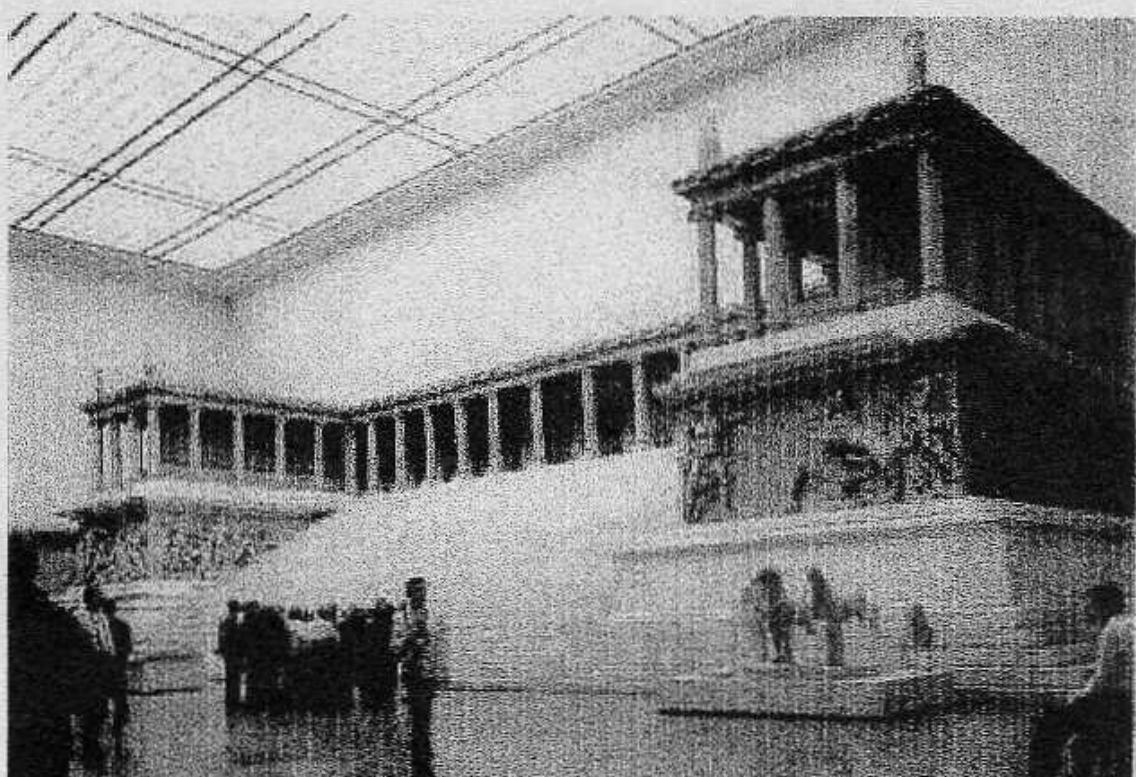

Ido-Saluto!

Editita dal Germana Ido-Societo
2/2006

La Holocaust-Mahnmal en Berlin (pag. 5)

Kara lektori!

Regretinde pro manko di spaco ni ne povis publikigar la longega artiklo da nia Rusa samideano Petr G. de St. Peterburg. Pro sama motivo la voyaj-rapporto da Robert Pontnau aparas en kelke kontraktita formo kom adjuntajo. Ido-Saluto esas nur mikra revueto, nam pro la afranko-kusto ni mustas atencar, ke la pezo di sendajo ne esez plu alta kam duadek grami.

Ni tre joyis pri l'unesma letro, quan cayare skribis a ni siorino Pilar Gomez Movellan de Hispania. Ni dankas elu pro la sis imaji sendita per interreto. Esperante ke vi acceptez bon-volante anke ica duesma numero ni salutas vi omna kordiale.

La nova redakterio dil Ido-Saluto! dankas nia amiko Gert Heintze pro lua laboro favore l'Ido-movemento.

La redakterio

Kurta informi

Steve de Luxemburgia:

Nula parolanti di Interlingua, Occidental o Latina venis a Trier, ma de Ido esis du reprezentanti, nome nia prezidanto Hans e me. Ye jovdio Hans prizentis nia linguo koram publiko di Esperantisti. Hans e me distributis propagandili ed informili, nam esis tamen kelka personi qui havis intereso pri nia linguo.

Sioro profesoro Frank, la prezidanto di AIS e la honoruma prezidanto di EK, opinionas, ke maxime importas la endukto di neutra linguo e ke la detali quale aspektos ta linguo esas duesma-ranga problemo. Il tamen dicis ke on devas reflektar kelka reformi di Esperanto, exemple la endukto di sufixo por maskula personi, por ke la linguo divenez simetriala relate la sexui. En Ido ni ja havas tala sistemo.

Robert de Anglia:

Me remarkas, ke „interreto“ esas apta e bona vorto en Ido, ma ke la grandega e famoza „Internet“ esas propra nomo (tamen nomo tote ne orginala!) di un partikulara interreto. Existas multa interreti, ma nur un Internet. Ta argumento semblis a me esar konvinkiva.

Viziti

- Idisti Ferdinand Möller ed Eberhard Scholz vizitis la malada profesoro d-ro Wolfgang Quies en lua hemloko Klotzow.
- Komence di januaro nia amiko Petr Gromov kun amikino renkontris 3 Idisti Berlinan.

Solvo di enigmato (pag. 8)

1. cent, 2. observatorio, 3. unisone, 4. tualetar, 5. utila, 6. riskoza, 7. ateisto, 8. tamburfelo. **Solvo-vorto: Couturat**

Einladung zur Jahreshauptversammlung der Deutschen Ido-Gesellschaft (DIG)

Der Vorstand der DIG lädt die Mitglieder zur Jahreshauptversammlung 2006 ein.
Termin: Freitag, 25. August 2006, 14.00 Uhr

Ort: ver.di-Gebäude, Köpenicker Str. 30, 10179 Berlin (in der Nähe des Fern- und S-Bahnhofs Berlin-Ostbahnhof) - Der Tagungsraum wird am Eingang bekanntgegeben.

Vorschlag zur Tagesordnung

1. Feststellung der Beschlussfähigkeit, Beschluss über die Tagesordnung
2. Bericht des Vorstandes einschließlich Kassenbericht zum Geschäftsjahr 2005
3. Bericht der Kassenprüfer
4. Diskussion der Berichte und Beschluss über die Entlastung des Vorstandes
5. Diskussion und Beschluss über die Satzungsänderungen
6. Anträge und Verschiedenes

Frank Kasper, Präsident der DIG

Organisatorische Hinweise

Die Jahreshauptversammlung findet im Zusammenhang mit der internationalen Ido-Konferenz statt, die vom 25. bis 28. August 2006 in Berlin durchgeführt wird (s. dazu S. 8 dieser Ausgabe). Bei Anmeldung bis zum **30. Juni 2006** besteht die Möglichkeit, über die Ido-amiki Berlin preisgünstige Quartiere zu vermitteln.

Veranstalter und Ausrichter der internationalen Ido-Konferenz und der Jahreshauptversammlung freuen sich auf eine rege Beteiligung an unserer Zusammenkunft und gute Gespräche unter den Ido-Freunden.

Vorschläge zur Änderung der Satzung der DIG

Auf Verlangen des Amtsgerichts Charlottenburg sind für die Eintragung des Vereins in das Berliner Vereinsregister folgende Satzungsänderungen erforderlich :

Zu § 3. Mitgliedschaft

Formulierung laut gültiger Satzung vom 2.7.2005:

Die Mitgliedschaft erlischt mit dem Tod des Mitglieds oder durch Auflösung der Gesellschaft.

Zu beschließende Änderung:

Die Mitgliedschaft erlischt mit dem Tod des Mitglieds oder mit der Löschung des Vereins aus dem Vereinsregister.

Zu § 5. Jahreshauptversammlung

Formulierung laut gültiger Satzung vom 2.7.2005:

Die Jahreshauptversammlung ist vom Präsidenten bzw. bei dessen Abwesenheit vom Vizepräsidenten einzuberufen.

Zu beschließende Änderung:

Die Jahreshauptversammlung ist schriftlich vom Präsidenten bzw. bei dessen Abwesenheit vom Vizepräsidenten einzuberufen.

Insulo dil muzei

Inter Spree e Kupfergraben trovesas la mondo-konocata Museumsinsel (insulo dil muzei), di qua l'ecelanta kolekturi povas konkursar kun iti dil Louvre en Paris, dil Uffizien en Firenze od anke dil Eremitage en St. Petersburg. Duros ankore yari til omna arto-verki, qui pro milito o partigo dispersesis en la tota urbo, itere esas retroveninta ad olia originala staceyo, nam kelka edifici dil Museumsinsel ankore restauresas extensive. La deproto-punto por la developo dil Museumsinsel esas la Altes Museum (olda muzeo). Schinkel konstruktis ol inter 1825 e 1830 en stilo dil klasikismo e kreis per ca unesma pura muzeo-konstrukturo en Berlin un di sua maxim signifika verki. Rejo Friedrich Wilhelm III. en ca maxim olda expoz-edifico di Berlin acesebligis por la publiko arto-verki, qui til ta tempo esis lokizata en kasteli. En 1841 Friedrich Wilhelm IV. destinis la insulo-tereno dop la Altes Museum anke por l'arto. Do de 1843 til 1855 segun la projeti da Friedrich August Stüler, dicipulo di Schinkel, produktesis la Neues Museum (nova muzeo). En la yari de 1866 til 1876 la Nationalgalerie (galerio nacionala) erektesis, hodie Alte Nationalgalerie. Trans l'urbala fervoyo, ye l'extremajo dil insulo, en 1904 on inauguris la Kaiser-Wilhelm-Museum. En 1912 on komencis erekta la Pergamon-Museum inter Neues Museum e Kaiser-Wilhelm-Museum, qua erste 1930 divenis parfinita. Wilhelm von Bode, qua de 1872 til 1920 direktis la muzei, duktis la kolekturi a mondo-importo. Por la honoro di lu en 1956 la Kaiser-Wilhelm-Museum chanjis la nomo a Bodemuseum.

Dum la duesma mondo-milito l'edifici divenis demolisita til 70 po cent.

Justatempe for-portite la majoritato dil arto-verki restis konservata, ma pro la partigo di Berlin dispersesis fore.

Catempe on ri-dispozas la kolektaji.

Altes Museum

La kom rejala muzeo projetita edifico erektesis inter 1825 e 1830 en stilo di templo Greka kun 18 koloni ionika avan la portiko. Dum la duesma mondo-milito domajita grave, on ri-konstruktis la muzeo en la yari 1960-1966. Tre impresoza esas en l'interna spaco la rotundo pose sentata al panteono Romana per koloni korintika e skulturi di antiqua dei, generale Romana kopiuri di maestro-verki Greka. En la ter-etajo dil Altes Museum 1998 esis ri-augurata la Antikensammlung (antiquajo-kolekturo) kun maestro-verki dil Etruska, Greka e Romana arto (inter li vazi, ornivo e skulturi, exemple la preganta pueri), qua ja plu frue esis heme sur la Museumsinsel e trovesis til la nonadeka yari dil 20esma yarcento en Charlottenburg. En la super-etajo eventas alternanta expozadi.

Pergamon-Museum

La Pergamon-Museum, situita en la centro dil Museumsinsel, esas konstruktita 1912-30 en la neo-klasikismala stilo segun la projeti di Alfred Messel e Ludwig Hoffmann. L'eniro-halo decendas del yaro 1982. De 2008 secionope on sanigos l'edifico, ma la muzeo restos apertita. Kulmino absoluta dil muzeo esas la nomizita Pergamonaltar (2.yc.a.K.), quan la Germana injenioro Carl Humann 1878-86 ek-terigis. L'altaro decendas de Pergamon, un dil maxim konocata troveyi antiqua alonge la westala rivo di Turkia. Plusa signifika vidindaji esas la Markttor von Milet (165 a.K.) en la Antikensammlung, parti dil fasado dil dezerto-kastelo Mschatta (8.yc.) del cadia Jordania en la muzeo por islamala arto e la Ishtar-Tor e la Prozessionsstraße de Babylon (7./6.yc.a.K.) en la Avan-Aziana muzeo.

G. Schlemminger
segun ADAC-Reiseführer

Ido saluto!

Adjuntajo ad no. 2/2006

Ulloke en westal Afrika: Togo

Voyajraporto da Robert Pontnau

Pro quo Togo?

Pro ke me olim vizitis Sudafrika e havas granda intereso pri Afrika, me decidis vizitar Togo dum la somero 2005. Pro quo Togo? Me deziris vidar stato di westal Afrika, Togo havas Esperantistala hosti, versimile la maxim multa en Afrika. Amiki mea ja esabis en Togo e dicis a me bonaji pri la jentileso dil habitanti e montris a me filmo kun belega peizaji. Anke linguale Togo esas atraktiva. La Franca, mea matrala linguo, esas l'oficala, e del du nacionala lingui on povas trovar en Francia bona lernolibri. Ulte to pleis rolo la faktro, ke me ne deziris vizitar islama lando pro la separeso dil sexui, quan me spektis en Araba landi, e la chefa religioni ibe esas animismo e kristanismo. Laste la preci esas basa e la hoteli neta e chipa. Restis problemo pri la flugo. Quale aviacar a Togo? Me serchis longe antee flugo a Togo e trovis suficiente chipa flugo plura monati antee per interreto. La monati julio ed agosto esas la min varma, kun temperaturo cirkume 29°C, qua esas agreabla ad Europano. Tamen la politikala situeso ne esis tre quieta, ma la Togoani quietigis me, e fine, kande me venis, ne esis kauzo timar ulo.

Unesma impresuro

Me aviacis nur sis hori de Paris per la kompanio Air France. Ni aviacis per mez-granda Airbus A 340. Ica aviono esas ecelanta kompare mem kun Boeing 747. Nula bruiso, nula vibrado, perfekta servo, to omna por atingor lando, ube la transporti possiblesas nur per plenstopata deskomfortoza bushtaxii. Ico ja esas simbolo pri la difero inter richa e povra landi.

La nokto komencas frue en ica lando. Kande ni arivis ye la dek-ed-okesma horo ja nokteskis. L'aeroportuo di Lomé ne esas tre granda, tamen ne semblas tro provincatra. La serio an la doganeyo esis senordina, quale en omna landi dil triesma mondo, omnu esforcis preterirar l'altru. Omno esas skribita nur France, e la doganisti preferis parolar France kam Evee. Tamen en la kambieyo me demandis Evee ed sen problemi on servis me e respondis en la sama linguo. Trans la doganeyo vartis me mea Esperantista koresponderi, poke sen pacienteso, pro ke l'aviono tardesis departar, pro oficala prioreso, qua forprenis nia departala rango

en l'aeroportuo di Paris. Blanki esis poka ed en l'aviono ed exter lu. Versimile la turisti timis la politikala situeso, ma nultempe me havis problemo kun la Togoani. Ni vehis per taxio, mea Togoana korespondero marchandis la preco dil vehado en Evea linguo.

Lomé

Togo esas granda de 56 000 kilometri quadrata ed esas la maxim mikra lando di Westal Afrika. Olua surfaco esas poke plu granda kam olca di Dania o di Estonia. Ica stato, quale sempre en Afrika, esas produkto dil kolonizado e multa populi vivas ibe. La maxim granda populo, la Eveani, vivas anke en la vicinala stato Ghana e kelka mem en Benin. Oficala linguo esas la Franca. Multa negri, ma ne omni, parolas olu bone sen gramatikala erori, quankam la vortaro ne sempre esas tre granda, ma la omnadiala vivo eventas en Afrikana lingui. Du havas la stando di nacionala lingui, l'Evea en la sudo e la Kabyea en la nordo. Olca amba lingui havas pagino en l'unika, chefe Franclinguala omnadiala jurnalilando: Togo-Presse. La poka semanala jurnali esas nur en la Franca. La nacionala docesas poke en la skoli, ube la docado eventas en la Franca. Anke li tote ne similesas. Me lernis til certa grado l'Evea linguo e la Togoani joyis. Ma on parolas dialekti, qui differas de loko a loko. Anke multa teknikala vorti esas Franca, ma on bone sentas, ke on esas en tote altra linguala medio kam en Europa.

Lomé esas la chefurbo. Lu esas granda portuo, e nun pro la nuna situeso en Ivora Rivo lu esas anke la portuo di omna interna landi dil regiono. Lomé havas cirkume un miliono de habitanti ed esas l'unika urbego dil lando. Lu esas anke la maxim prosperoza. Tamen la generala aspekto ecepte kelka quarteri esas ta di povreso. Exter la centro la stradi ofte ne havas asfalto. Kande pluvas li divenas slameyo, ube la vehili sablodronesas e kande esas sika vetero, polvo atakas la pulmoni. Domi esas konstruktata cirkum korto. Du paralela muri ek simpla briki kovrita da ondoza fertolo e dividita da parieti. Generale ne esas fluanta aquo. Sive on kompras aquo di stradala pumpilo, sive on prenas lu de puteo en la korto. Tualeteyo esas komuna, generale malodoroza, e dusheyo esas simpla kabino sen tekto, adube on adportas sitelo ek qua on cherpas aquo per bolo. Pro la polvo e varmeso on dushas dufoye diale e la homi esas tre neta. En la korto esas elektro-kontilo ma ne omna lojeyo havas elektro. Multa-loke on lumifas per petrol-lampo. La centro esas komprende plu luxoza e semblas preske Europana, kun granda konstrukturi e multa automobili e motorcikli. Anke esas multa vendeyi e butiki ed on trovas preske omno, quo trovesas en Europa. L'aferala quartero havas banki luxoza. Tamen stradvendisti abundas. Esas mendikeri ma li ne tro abundas. Un salario nutras multa boki ed infanti multesas. Maxim bela esas la marbordo, kun granda autostrado, e la chefa merkato ("asigame" en Evea linguo) de ube departas taxii automobilala e motorciklala. An la maro esas sat luxoza domi e restaji dil

warfo, quin konstruktis la Germani, qui poslasis bona memorajo. La granda merkato kun sua bazaro esas la centro dil urbala vivo. Vespere esas en Lomé multa automobilala trafiko. Suficante kaosema, pro ke on ne respektas la trafikreguli, ma malgre to ne eventas multa accidenti, on vehas ya lente.

Vivo en Lomé

Kom chefurbo Lomé esas ne nur la maxim richa centro, ma anke la ekonomiala e kulturala. Ibe esas plu facila trovar laboro kam altraloke en la lando, quankam esas desfacila trovar bona laboro. La portuo esas tre aktiva e venas multa kamioni dil Sahela landi (Burkina Faso, Niger). On venas adhike por komprar automobili, generale brokantala, qui venas de Europa. Li varias dil nova Mercedes til brokanta olda automobilo. Maxim ofte on kompras Toyota inter l'Europana automobili, on maxim ofte vidas Opel. Esas interesanta konstatar, ke l'automobili venas de Germane linguala landi. Amuziva esas vidar automobili kun la landsigno FL (Liechstenstein) en la centro di Lomé. Automobilo esas tamen por la maxim multa Togoani neatingebla revo. La vivnivelo esas basa, quale omnube en westala Afrika. Multa homi vivas per stradvendado.. On povas manjar en stradala restorerieti, chipe e saporoze. Me nultempe havis problemi pro nutrivi en Togo.. Esas anke plu luxoza restorerii, ma me ne iris ofte adibe. Anke abundas kafeerii, ube vespere la Loméani drinkas biro askoltante muziko, generale tre lauta. Multe plezas a me la kontakti kun la habitanti. Quankam on vidas, ke blanko esas stranjero, e ke recente eventis sedicio kun kontrefranca paroli, me nultempe havis problemi, ed omni esis tre jentila kun a me e joyis pro mea esforco lernar l'Evea. Vesti esas generale multakolora, on portas la kamizo exter la pantalono. Mulieri havas multakolora robi, esas poka obezi, pro ke on manjas poke e salubre. Omno koquesas tradicionale e preske ne esas la pronta e grasa moderna nutrivi di Europa. Ka la homi, precipue mulieri esas bela? Me opinonas, ke esas quale en omna landi e bela e leda.

Desfacila kulturo

En Lomé esas kelka granda librerii. Omna posedesas da religioza organizuri. On preske ne trovas libri en nacionala lingui excepte bibli e kelka religioza literaturaji. Kelka Eve-linguala romani trovesas, ma generale editita en Ghana. La cetero esas Franca poshlibri, o Franca skolala libri, qui anke vendesas brokante surstrade. Me dubitas, ke on povez trovar exemple ateismala o kontre-ekleziala libri, omnakaze me ne vidis oli en la librerii. L'olda skolala libri esas problemoza, exemple amiko preparas bachelieresu e la geografiala libro kontenas plura chapitri pri la komunismala estala Europa e preske nulo pri Afrika. Anke biblioteki ne kontenas libri en nacionala lingui, la nacionala biblioteko esus en Europana quartero. Mankas pekunio por kulturo. Interreto fortunoze esas, ed existas multa interretala

kafeerii. La preco esas basa e multa yuna homi sidas ibe, ma la konekto esas tre lenta, kelkfoye ne funcionas, kande me volis lektar Europana jurnalo me bezonis quarimhoro por apertar un pagino. Lore ne plus possiblesas lektar multe retale, on nur povas skribar retala letri e multa facas lo. Multa yuni serchas en la reto mariajanunci por retskribar kun l'espero, trovar partenero en richa Europana lando. En vilaji mulieri plurfoye propozis a me mariajo, e mem a mea filiulo, qua restis en Francia, kande on saveskis, ke lu esas celibo, semblas ke Europa esas paradizo, ed on ne volas vidar desavantaji. Quankam la religii ne impedas kontakti kuh viri mem a celibini, kontree al islama, la stando dil muliero esas inferiora. Esas normale, ke muliero lavez, koquez, sorgez sole pri l'infanti, ed ultre to laborez, precipue stradvendante, anke ke la viro decidez sole pri omno. Poligamio existas e ye mea surprizo anke che katoliki, ube on simple interdiktas la komunio a poligamuli.

Vilajala vivo

Invitata da Esperantistino me vehis ad vilajo en l'esto, ube me restis tri dii. Dum ula jorno me facis exkurso til la rivero Mono, qua esas frontierala inter Togo e Benin. Notez ke taxii sempre esas tre chipa, kande on parolas pri lineo, ma kande on volas lokacar taxio, quik esas Europana preci e desfacila esas marchandar. On preferis vehez a turistala loki dum merkat-jorno, por uzar la chipa lineala taxii. Pro perletra amikeso me esis en la granda estal Evea vilajo Kuve (foresto dil morttinto), 100 kilometri nordestale di Lomé. La vilajo esas tam granda kam en Europa urbeto. L'asfalto finas dek kilometri dope, ma la strado tamen ne esas tro mala. Ne esas elektro. On lumizas per petrol-lampi kelka richi havas benzinala generatoro. Anke generatori funcionigas la videomagnetofoni dil du vilajala cinemeyi, ube on prizentas kriminala e sentimentalala filmi omnadie. Tre poka homi havas automobilo, kompreneante tre olda ed en mala stando, plu multa havas motorciklo. Esas un benzin-pumpilo. La granda merkato funcionas anke dum parto dil nokto ed on lumizas per petrol-lampi, same en la preske vakua kafeerio. Esas tamen plura telefon-kabini privata, ube infanto dil posedanto vartas e pagigas la klienti. La vilajo ne esas richa, ma la vivo tamen esas tre gaya. Vespere esas festo, ube puerini dancas segun tamtamala muziko, ed omna spektanti esas joyoza.

Al Nordo

De Lomé me anke voyajis al nordo per bushtaxio kompreneante. On devas vartar en la staciono, til ke la taxio esas plena. Ico povas durar longe, malgre ke la veturisto promisas quik forvehar. Prefere on varterz stacante extere, pose on devos longe sidar en tro plena vehilo. Fine ni forvehis a Kara, la chefurbo dil Kabyei. La lando esas omnube verda e l'arbori chanjis dum la veahado, anke la peizajo divenis plu montoza, fine ni travehis la fenduro di Alejo, ube la vojo traoris la monto. Germani facis lu, ma omnii admiras, en nemontoza lando lu esas pitoreska.

Holocaust-Mahnmal *Segun TOP 10, Berlin*

En 2001 pos longa pasionoza diskutado on komencis konstruktar la monumento por l'asasinita Judi di Europa. Sur l'areo apud la Brandenburger Tor la US-arkitekto Peter Eisenman projetis la monumento. Olu esez ampla agro kun plu multa kam 2700 stelei alta inter 0,5 e 4,7 metri, qui memorigez la vizitanti dal sisamilion Judi asasinita dum 1933 e 1945 en la koncentrado-kampeyi. Sub la monumento konstruktesis la "Ort der Information", ula dokumentizanta centro, qua klarigez kauzi, proceso e konseko di ca popul-ocido. La monumento inauguresis en mayo 2005.

Plu multo pri la Holocaust-Mahnmal sur pag. www.holocaust-denkmal-berlin.de

balon-flugo. Kurte plu tarde il juntis su al expediciono dil Dano Ludvig Mylius-Erichsen al nordwestala Grenlando, qua lore esis preske ne-konocata. Wegener esis l'unesma, qua kaitin e balonin acensigis en Grenlando por explorar la circonstanci di vetero en plu alta aer-strati.

La multalatereso di Alfred Wegener manifestesis ja ye la komenco di sua kariero kom exploristo. Apene retroveninte de Grenlando, apud sua docado en Marburg il editis verko pri la termodinamiko dil atmosfero e developis la chefa traiti di sua kontinentala drift-teorio. Wegener konkluzis del analogeso dil fosili e glaciiero-traci dil sudala parti dil kontinenti, ke oli koherabis ante 200 milion yari e de lore driftus distante. Pri sua teorio on ridetis plu multe kam on konsideresis ol serioze. Erste longe pos sua morto, dum la sisadeka yari ol judikesis bona en plu extensita formo.

Vetero-rano sur la glacio

Alfred Wegener, patro dil kontinentala drift-teorio, perisis en Grenlando ante 75 yari.

Il nomesis "la tacanta viro kun l'aminda rideto" ed impresis sua Grenlandana voyajokameradi per korpala persevereso dum sua ensemble quar expedicioni al glacioza insulo. Nulo predicesis a Wegener, qua naskis ye l'unesma novembro 1880 kom filio di Berlina teologisto, ke il divenus un de ita exploristi, qui samtempe influis decidante diversa cienco-faki. Mont-klimado, ski-ago e migraido atraktis lu de l'infanteso e determinis sua studio-selektio: Meteorologio ed astronomio. Sua unesma employeso kom helpisto ciencala duktis lu a Lindenberg trovata sude de Berlin, ubi il quik divenis nomata kom meteorologisto e balon-navisto. Ensemble kun sua fratulo en 1906 il atingis la mond-rekordo en

Alfred Wegener
1880 - 1930

Kontree altra hipotezo di Wegener ja dum sua vivo-tempo esis nome acceptita, la konjekto, ke la vetero an la poli tre forte influas la cetera klimato-zoni. Por sustenar ica konjekto en 1930 il guidis sua unesma propra expediciono a Grenlandia. Dum rutino-exkursio en mezo di novembro 1930 ensemble kun sua Grenlandana kompano Rasmus Villumsen Wegener perdis sua vivo.

Da Andreas Knudsen, Kopenhagen,
trad. da G. Schlemmer

La Lago Baikal

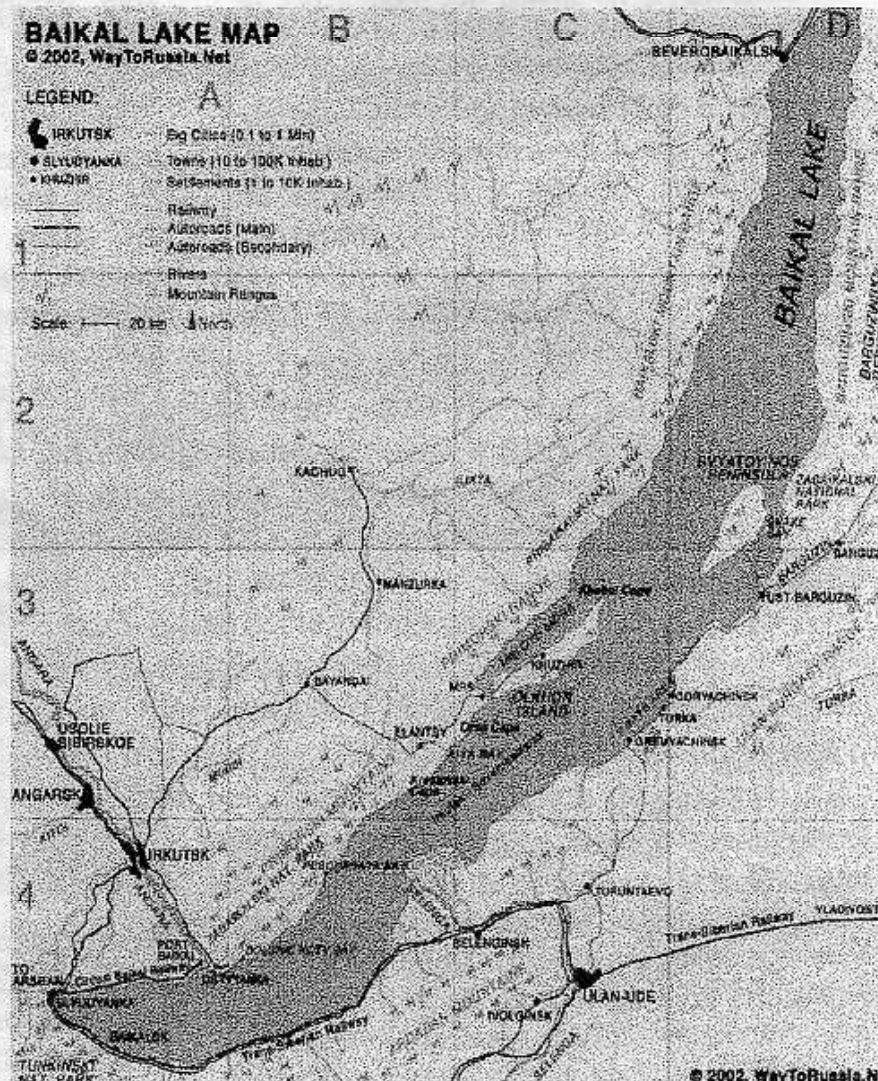
La "perlo di Siberia" – quale on nomas anke la Lago Baikal - esas ne nur por Siberia, ma anke por nia mondo ne-komparebla peco de naturo. La lago, quan multa homi nomas anke maro, esas la maxim granda rezervujo de dolca aquo dil blua planeto. Lua evo esas taxita a 25 milion yari. La Lago Baikal esas longa de 636 kilome-

tri, lua larjeso shancelas inter 27 ed 80 kilometri. La surfaco dil lago esas per 31 500 kilometri quadrata proxime konforma al areo di Belgia. Per to ol havas advere nur la sepesma rango inter l'interna aquari di ca mondo. Pro ke olu mantenas la mondrekordo absoluta per aquoprofundeso de maxime til 1637 metri, la Lago Baikal kontenas plu multa aquo kam omna kin granda lagi Nordamerikana kunjuntite. Hike trovesas proxime 20 po cent dil rezervi de dolca aquo sur la mondo. La lago havas 360 ad-fluanti, ma nur tra l'Angara for-fluas l'aquo. L'Angara esas barita artificale ye plura loki (Irkutsk, Bratsk). Pro to l'aquo-nivelo dil lago elevis preske un metro.

L'aquo dil lago esas exterkustume pura e limpida. La parti mineralala facas nur cirkume un quarimo dil dona-

ji mezurita en altra komparebla interna aquari. Hodie la Lago Baikal esas l'unika aperta teritorio kun drink-aquo dil mondo. Depos 1992 eventas anke debitado ekonomiala. L'aquo enboteligita aden plastik-boteli por vendo esas pumpita ek profundeso de proxime 400 metri ed esas purigita nur per filtrilo mekanikala. L'animalaro e plantaro esas extra-

ordinara. De la 1500 animal-speci e 2000 plan speci vivanta en la lago e sua cirkumajo plakam la duimo habitas nur hike. Maxim notori esas la Baikal-marhundo hike qualifikita koi "Nerpa". Inter la fishi dominacas la "Omul" qua apartenas al genero dil salmoni ed apara en quar speci. Ol atingas longeso de cirkume 2 til 35 centimetri e pezo til 400 grami. Omul yare 1000 til 1200 tuni de Omul esas kaptita.

Ol esas la tipikala manjebla fisho dil regiono e ofresas vende en omna restorerii e sur la strad. Dum la pos-autuno la lago glacieskas. La dikeso dil glacio shancelas inter 70 e 110 centimetroj.

Günter Schlemminger

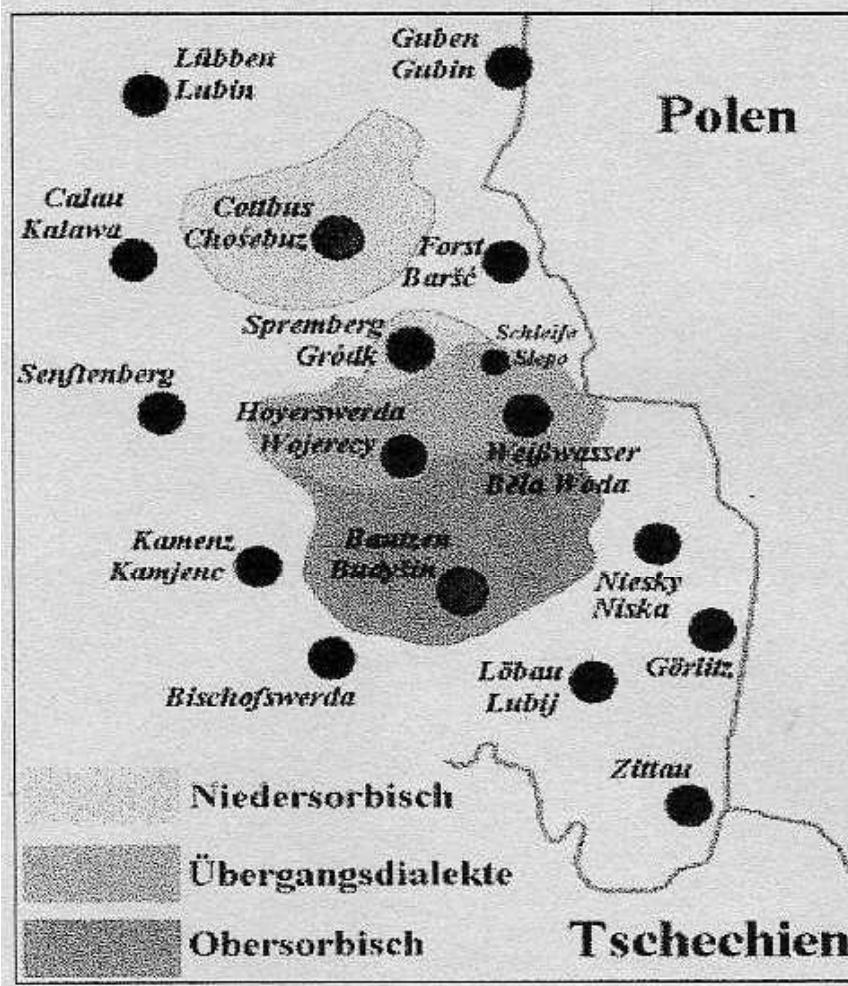
Sorbiani en Germania

Manuo adsur kordio: Ka vu savis, ke en estala Saxonía, en la Oberlausitz, ed en la sudala Brandenburg, do la Niederlausitz, rezidas mikra Slava populo? Ke sur teritorio de cirkume 100 km longeso e 40 km larjoso, sur amba lateri di Spree vivas la Sorbiani? De 1500 yari sua hemlando esas la Lausitz - Luzica en Sorbiana, quo signifikas tam kam "marshatra regiono".

La historio dil Sorbiani komencas per la granda migrado di la populi. Dum l'unesma duimo dil sisesma jarcento granda tribuo-parti livis sua kolonio originala situita nordale dil Kaparti e migris al sudo e westo. La cirkume 20 tribui Sorbiana establisis su sur teritorio de cirkume 40 000 kilometri quadrata, situita estale del riveri Saale ed Elbe.

La linguo Sorbana apartenas al familio d Slava lingui ed esas parenta kun la Polona Cheka. La linguo dil Sorbiani o Vendi hodi parolesas nur sur dekimo dil parol-teritori originala. Multa lokala nomi atestas l'olim extenso, qui esas de Sorbiana fonto: Leipzig esas derivita de lipa, la Sorbiana vorto petilio, Jüterbog de matin-deo, e konocate omni nomi kun la finalo -itz indikas Slava origino. Hodie en la kantoni dil Lausitz on taxas 6 000 Sorbane parolanta personi. Pro ofi partigi dil linguo-teritorio Sorbiana a plui politikala regioni formacesis du skript-lingu la supra Sorbiana e la basa Sorbiana.

Sorbiani ne differas videble del altra habitantaj dil Lausitz. Ye la komenco di nova cirko stanci sociala pos la chanjo politika 1989/1990 eventis grava problemi.

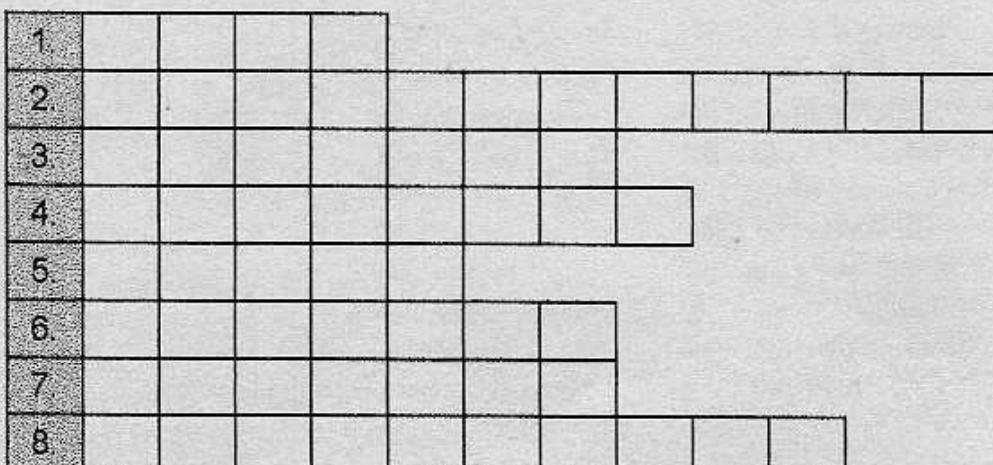
Kompleta familii vivas su nasko-regiono por serchar laboreyo, yuni serchas aprentise altra-loke. Ka la linguo-komunajo Sorbiana restanta en Lausitz havos sat multa pov por pluse existor? Singla el migrantlo lasas dop su lakur en ica mikra populo, qua esas ne-kompensabla.

La vorto WITAJ signifas BONVENO ed esez ofro por lernar Sorbiana ludante ja de maxim frua infanteso. La responsivi di ca projeto uzas inter alii l'experienci dil Bretoni e Francia, di qui linguo standas ye simila minoritato-plaso.

G. Schlemminger

La territorio
di Sorbiana linguo

Enigmato

1. nombro
2. edifico por astronomisti
3. komune sonar
4. fardizar
5. profitoza
6. danjeroza
7. nekredanto
8. orelparto

Inciali produktas nomo di importanta Idisto.

Invito ad internaciona Ido-rendevuo 2006

Kara samideani ,

la Direktanta Komitato dil Uniono por la Linguo Internaciona kordiale invitas omna membroj dil ULI, adheranti e simpatianti di la linguo internaciona Ido partoprenor l'internaciona Ido-rendevuo 2006. L' Ido-rendevuo (renkontro e konfero) eventos de venerdio, la 25esma di agosto (arivo), til lundio, 28esma di agosto 2006, en la Germana chefurbo Berlin.

La renkontro esas aranjata dal Ido-amiki Berlin. Konfereyo esas la domo dil sindikato "ver.di" en Berlin, Köpenicker Straße 30 (proxim fervoyala staciono "Ostbahnhof").

Plu detaloza informi koncerne hoteli, preci, programo e.c. publikigesos dum l'unesma quarimo dil yaro 2006. La formularo dil anuncio esas trovata en www.idolinguo.de/Idorencontro2006.

La gastigema Ido-amiki Berlin ja nun prejoyas rividor ancien amiki e salutor multa nova partoprenanti. Li volonte montros historiala e kulturala vidindaji e bela cirkumajo di ca pulsanta urbeglo. Por recevar informi skribez ad idoamiki.berlin@gmx.de o komunikez per telefono + 49 30 - 4 25 67 44 .

Hans Stuifbergen, prezidanto dil ULI

Frank Kasper, prezidanto dil GIS

Redakterio: Ido-amiki Berlin

Adresi: Köpenicker Straße 30, 10179 Berlin
g.schlemmer@web.de

Banko: Postbank Berlin
Konto 184566106, BLZ 10010010

Membri dil Germana Ido-Societo
recevas l' Ido-Saluto gratuite.

Por ne-membri la yarala abono
kustas € 5,00.